

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te SINT-ELOOIS-WINKEL

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	19232-19752
Instellingsnummer	19752
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Stefaan BREUGHE
Adres	Kloosterstraat 1 - 8880 SINT-ELOOIS-WINKEL
telefoon	056-50.99.65
fax	056-50.99.65
e-mail	directie.sew@moorsledegem.be
website	www.moorsledegem.be
Bestuur van de instelling	VZW VBS Moorsledegem
Adres	Pastorijstraat 2 - 8890 MOORSLEDE
Scholengemeenschap	MOORSLEDEGEM
Adres	Pastorijstraat 2 - 8890 MOORSLEDE
CLB	Vrij CLB Izegem
Adres	Meensestraat 171 - 8870 IZEGEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	8-10-2012, 9-10-2012, 10-10-2012, 11-10-2012, 12-10-2012, 15-10-2012, 16-10-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16-10-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	16-11-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marianne Hollants
Teamleden	Philippe Decruynaere
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding	8
3.1.1.3 kleuteronderwijs: Nederlands en lichamelijke opvoeding	8
3.1.1.4 lager onderwijs: Frans	11
3.1.1.5 lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
4.1.1 Aanvangsbegeleiding	16
4.1.2 Deskundigheidsbevordering	16
4.2 Begeleiding	17
4.2.1 Leerbegeleiding	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
6.1 Wat doet de school goed?	21
6.2 Wat kan de school verbeteren?	21
6.3 Wat moet de school verbeteren?	22
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	23
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	23
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisscholen van Rollegem-Kapelle en Sint-Eloois-Winkel zijn sterk verankerd in de plaatselijke gemeenschap. De saamenhorigheid en het enthousiasme van alle teamleden en hun sterke betrokkenheid op het school- en gemeenschapsleven zijn krachtige troeven voor beide scholen. Sinds 1 september 2011 vormen deze basisscholen een pedagogische eenheid. Dit samenwerkingsverband heeft op het ogenblik van de schooldoorlichting bijna uitsluitend effect op administratief niveau. Toch is het de intentie van de scholen op termijn uit te groeien tot een (h)echte pedagogische eenheid met respect voor elkaars lokale verankering. Daarom zijn beide scholen ingestapt in een nascholingstraject waarbij ze hun schoolvisie op elkaar zullen afstemmen en actualiseren.

Omwille van het prille karakter van het samenwerkingsverband selecteerde de inspectie leergebieden en processen die gelijkaardige kenmerken vertonen in beide scholen. In de kleuterafdelingen werd nagegaan of de scholen voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor de leergebieden Nederlands en lichamelijke opvoeding. Het resultaat van het onderzoek is positief. In de lagere afdelingen stonden de leergebieden Frans en wereldoriëntatie in de focus. Voor wereldoriëntatie voldoen de scholen aan de onderwijsdoelstellingen. De scholen voldoen weliswaar niet voor het bereiken van de eindtermen Frans. Omdat de teamleden echter voldoende deskundig zijn om de actuele visie op het vreemdetalenonderwijs te realiseren, delibereerde de inspectie dit tekort. Dat deed ze eveneens voor de vastgestelde tekorten met betrekking tot de regelgeving. De oorzaak van de wettelijke tekorten ligt immers bij het feit dat de scholen nog niet ten volle rekening houden met de juridische consequenties van de recente herstructurering en het vormen van een pedagogische eenheid.

In de kleuterafdelingen werken de leerkrachten boeiende en gevarieerde thema's uit. Binnen elk thema kiezen ze doelgericht voor activiteiten die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Zowel de talige- als de bewegingsactiviteiten zijn sterk geïntegreerd in het thema. Ook in de klasinrichting is het thema zichtbaar. Op die manier krijgen kleuters rijke thematische belevingskansen, speel- en leerervaringen. De leerkrachten beschikken over voldoende materialen om de leerplandoelen Nederlands en lichamelijke opvoeding na te streven. De unieke gemeentelijke sportinfrastructuur en/of het lokaal waar de bewegingslessen kunnen doorgaan, bevorderen beslist het nastreven van de doelen lichamelijke opvoeding. Voor enkele klassen uit de kleuterafdelingen kan een meer doelgerichte talige inrichting van vaste speelwerkplekken een aandachtspunt zijn. Meer dwingend is evenwel het inperken van de didactische vervroeging bij ontluikende geletterdheid. Alle leerkrachten hebben aandacht voor de taalontwikkeling van de kleuters. De wijze waarop de scholen dit registreren, verschilt op het vlak van efficiëntie. De resultaten op de taaltests voor oudste kleuters bevestigen in belangrijke mate de bevindingen van de klasleerkracht. Ook de leermeester bewegingsopvoeding volgt de motorische ontwikkeling van de kleuters goed op. De scholen hebben helaas nog niet onderzocht of het recente volgsysteem bewegingsopvoeding afgestemd is op de leerplandoelen uit het nieuwe leerplan bewegingsopvoeding. Voor kleuters bij wie de ontwikkeling vertraagt, zoeken de meeste leerkrachten naar aangepaste begeleiding en/of aanbod. De verhoogde zorg kan evenwel nog doeltreffender worden aangepakt. De leermeester bewegingsopvoeding is veel minder betrokken bij de specifieke noden van kleuters. Desondanks is er intuïtief tijdens de bewegingsactiviteiten voldoende aandacht voor kleuters met een ontwikkelingsvertraging of motorische beperkingen.

De lagere afdelingen realiseren de eindtermen Frans in onvoldoende mate. De scholen investeren nog te weinig de ontwikkeling van mondelinge vaardigheden in interactieve en levensechte situaties. Ondanks de nieuwe onderwijsleermethode krijgen het schriftelijk taalgebruik en een correcte spelling in vertaaloefeningen nog altijd veel aandacht. De scholen laten zich nog te veel leiden door onterechte verwachtingen van het secundair onderwijs en ouders. De klaspraktijk staat op dit ogenblik te ver af van de letter en de geest van het leerplan Frans. Dit geldt ook voor de taalinitiatie Frans. Van de speelse, muzische en creatieve wijze waarop kleuters en leerlingen in contact moeten komen met het Frans is eerder zelden sprake. Bij de invoering van het nieuwe leerplan Frans en de onderwijsleermethode begeleiden en ondersteunen de scholen de leerkrachten in beperkte mate. Toch zijn de teams, door de interne

deskundigheid, krachtig genoeg om het tekort weg te werken.

Voor wereldoriëntatie is het resultaat van het onderzoek positief. Door het werkelijkheidsgerichte onderwijs, de eigen projecten met doelgerichte aandacht voor de wereld in al zijn dimensies en het gebruik van actuele onderwijsleermethodes bereiken de leerlingen de eindtermen.

De activerende werkvormen, het geïntegreerde gebruik van ICT en de aandacht voor leren leren, bevorderen in verschillende leergroepen de onderwijskwaliteit. De evaluatiepraktijk voor dit leergebied is echter nog weinig conform met de richtlijnen van het leerplan.

De inspectie onderzocht eveneens de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de aanvangsbegeleiding, de deskundigheidsbevordering voor leerkrachten en de leerbegeleiding.

De wijze waarop de scholengemeenschap Moorsledegem de aanvangsbegeleiding organiseert en vorm geeft, is een voorbeeld van goede praktijk. Ondanks het wegvallen van de middelen die de overheid voor de aanvangsbegeleiding ter beschikking stelde, blijven de scholen doeltreffend investeren in de ondersteuning van startende leerkrachten en leerkrachten in opleiding. De vertrouwensrelatie die de mentor in volledige onafhankelijkheid kan uitbouwen met de leerkrachten is groeibevorderend. Uit de positieve evaluaties blijkt dat de verwachtingen van het college van directeurs en de betrokken leerkrachten volledig worden ingelost.

Wat de professionalisering van de leerkrachten betreft hebben de scholen voldoende aandacht voor de eigen noden en recente onderwijsontwikkelingen. De nascholingskeuzes die de scholen nu maken, zijn zonder meer verantwoord. Toch zal het beleid die keuzes nog duidelijker moeten verantwoorden en communiceren met het team. Daarnaast moeten de scholen nog meer investeren in de begeleiding en ondersteuning van de leerkrachten bij het invoeren van vernieuwingen, zoals bijvoorbeeld voor het leergebied Frans.

De scholen voeren de zorgvisie in via de weg van de geleidelijkheid. Voor een aantal teamleden is de omslag van externe zorg in de taakklas naar klasinterne eerstelijnszorg niet eenvoudig. Daarbij zijn verschillende teamleden ook vragende partij voor continuïteit en duidelijkheid in de ondersteuning die ze mogen verwachten. De keuze voor het teamgerichte nascholingstraject 'handelingsgericht werken' is een verantwoorde keuze om de leerbegeleiding te verbeteren.

Tot slot onderzocht de inspectie ook het algemeen beleid in beide scholen.

De directeurs profileren zich als democratisch en begripvol. De teamleden spreken zich dan ook lovend uit over hun directeurs. Het delegeren van verantwoordelijkheden en mandaten aan leerkrachten of werkgroepen om inhoudelijk voorbereidend werk te leveren, heeft groeikansen. Bovendien kan het leiderschap verder ontwikkelen op het vlak van bijvoorbeeld klasnabije ondersteuning en het bevorderen van intercollegiaal overleg om vernieuwingen efficiënt in te voeren. Daarbij moeten de directeurs ook uitdrukkelijk aandacht hebben voor onnodige planlast vanuit verantwoordingsperspectief. De leidinggevenden zullen ook moeten nadenken over de wijze waarop ze hun interne kwaliteitszorg permanent kunnen bewaken.

Het feit dat de scholen in hun groei naar een pedagogische eenheid momenteel stappen zetten om hun pedagogisch project te actualiseren, verdient waardering. De inspectie wenst de scholen in hun samenwerkingsverband alle succes toe en besluit de doorlichting met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
lichamelijke opvoeding

Lager onderwijs

Frans
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding
Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne
Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Door het geheel van het talig aanbod in de kleuterafdelingen worden de ontwikkelingsdoelen Nederlands doelgericht nagestreefd. De geïntegreerde thematische aanpak is sterk. De klasorganisatie en de beschikbare talige ontwikkelingsmaterialen dragen in belangrijke mate bij tot het kwaliteitsvol nastreven van de ontwikkelingsdoelen.

3.1.1.2 kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Door het geheel van het bewegingsaanbod in de kleuterafdelingen worden de ontwikkelingsdoelen lichamelijke opvoeding doelgericht nagestreefd. De geïntegreerde thematische aanpak van de bijzondere leermeester en de klastitularissen is sterk. De accommodatie van de speel- of/en sportzalen, het beschikbare materiaal en de bewegingsmogelijkheden op de speelplaatsen dragen in belangrijke mate bij tot het kwaliteitsvol nastreven van de ontwikkelingsdoelen.

3.1.1.3 kleuteronderwijs: Nederlands en lichamelijke opvoeding

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

De leerkrachten maken voor hun klasgroep op doelgerichte wijze gebruik van het netgebonden referentiedocument. Ze doen dat op het niveau van de ontwikkelingslijnen en waar nodig is er een aanvulling met doelen uit de deelleerplannen Nederlands. De leerkrachten doen alle inspanningen om zich te conformeren met diverse richtlijnen om een verantwoorde doelenselectie te maken. De verschillende digitale registratie- en zoeksystemen die de leerkrachten zouden moeten ondersteunen bij het kwaliteitsvol organiseren van hun onderwijs missen op dit ogenblik hun doel. Ze zorgen onmiskenbaar voor ernstige planlast. Bovendien zijn de verschillende systemen nog onvoldoende geïmplementeerd waardoor de scholen in beperkte mate kunnen aantonen of ze voor de geselecteerde leergebieden de leerplandoelen nastreven. De klaspraktijk van de leerkrachten biedt echter voldoende zekerheid dat de leerplandoelen Nederlands en lichamelijke opvoeding worden nagestreefd.

In de kleuterafdelingen komen leerkrachten (in team of in deelgroepen) samen om de themapanning voor het komende schooljaar op te stellen. De gevarieerde thema's sluiten overwegend aan bij de jaarkring of zijn een bewuste keuze van de afdelingen. Voor de concrete invulling ervan laten de leerkrachten zich inspireren door eigentijdse bronnen met bijzondere aandacht voor het talige aspect. Positief is dat leerkrachten regelmatig een mooi prentenboek of waardevol sprookje thematisch uitwerken. In de themapanning is er eveneens voldoende ruimte om in te spelen op wat kleuters bijzonder boeit. De scholen hebben niet de gewoonte om de thematische woordenschat - op een gradeerde begrippenlijst na - vast te leggen. Dit is een gemiste kans om bij alle kleuters doelgericht de passieve en actieve taalschat na te streven. Toch hebben alle leerkrachten voldoende aandacht voor een rijke kleuterdialog in correct Standaard Nederlands.

Voor de oudste kleuters is er (meer) dan voldoende aandacht voor de ontluikende geletterdheid. Didactische vervroeging is een valkuil. De leerlijn voor auditieve discriminatie bewaken verschillende teamleden slechts in beperkte mate. Hierdoor zijn de activiteiten niet altijd aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

Voor lichamelijke opvoeding hanteert de leermeester bewegingsopvoeding eveneens het netgebonden referentiedocument. De doelenselectie op het niveau van de ontwikkelingslijnen vult zij vanaf dit schooljaar aan met dominante doelen uit het nieuwe leerplan bewegingsopvoeding. Dit is een zinvolle aanvulling omdat de bewegings- en persoonsdoelen uit het leerplan nog niet herkenbaar verwerkt zijn in het netgebonden referentiedocument.

Het bewakingsdocument, waarin de leerkracht wekelijks de nagestreefde doelen registreert, is weinig specifiek voor het kleuteronderwijs. De scholen hebben daardoor weinig aandacht voor dominante en specifieke doelen voor de doelgroep.

De dagelijkse planning van de ingeroosterde uren bewegingsopvoeding is degelijk. De leermeester laat zich inspireren door verschillende eigentijdse bronnen om in relatie met de vooropgestelde doelen boeiende activiteiten uit te werken.

De leermeester houdt rekening met de klaseigen thema's. Veelal zijn de thema's een instap of het beleavingsdecor voor de bewegingslessen. De samenhang van het onderwijsleeraanbod bewegingsopvoeding met wat de kleuters beleven en leren in het klasthema is een sterk gegeven. Daarnaast plant de leermeester activiteiten voor de oudste kleuters die de ontwikkeling van de kleine motoriek bevorderen. Ook specifieke bewegingsmomenten die het sociaal functioneren bevorderen, komen regelmatig aan bod. Bovendien organiseert de leermeester de sportdagen voor kleuters soms in samenwerking met externe organisaties.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De kleuterafdelingen gaan zorgvuldig om met de onderwijstijd.

In alle klassen creëren de leerkrachten een doordachte en gestructureerde speel- en leeromgeving. Ze stimuleren hun kleuters om taal te verwerven in betekenisvolle contexten. Ze krijgen voldoende kansen om zich talig te uiten tijdens begeleide of keuzeactiviteiten. Voor grote klasgroepen opteren de scholen voor een bijkomende ondersteuning door een halftijdse leerkracht. Deze keuze vergroot in belangrijke mate de interactiemogelijkheden tussen de leerkrachten en de kleuters.

Alle kleutergroepen krijgen wekelijks twee lestijden bewegingsopvoeding. De scholen doen ook enige inspanningen om voor de oudste kleuters watergewenning te programmeren. Toch is er op schoolniveau en in overleg met de leermeesters van de lagere scholen weinig aandacht voor de effectiviteit van het aanbod watergewenning. De klastitularissen plannen dagelijks bewegingstussendoortjes, geïntegreerde expressie-momenten of speelse activiteiten binnen de verschillende bewegingsthema's.

Door de efficiënte organisatie van de bewegingslessen is de actieve bewegingstijd voor de kleuters hoog. Bovendien heeft de leermeester aandacht voor de emotionele en sociale veiligheid van de kleuters. De scholen dachten nog niet na over de wijze waarop ze, zonder afbreuk te doen van de actieve bewegingstijd, 'het ontwikkelen van hygiënische gewoonten' efficiënt kan nastreven (leerplandoel GVL1.1; OD 2.10).

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De leerkrachten beschikken over voldoende ontwikkelingsmaterialen die bijdragen tot het nastreven van de leerplandoelen Nederlands. Zo is er op het ontwikkelingsniveau van de kleuters een goed aanbod van onder meer mooie prentenboeken, zelf samengestelde fotoboeken, gezelschapsspellen, stappenplannen, pictogrammen, poppenspel, ... Ook het geïntegreerde gebruik van ICT door luisterboeken en software gericht op ontluikende geletterdheid is in de meeste groepen voortreffelijk. Toch zijn er op schoolniveau nog groeikansen voor een doelgerichte talige verrijking van verschillende speelwerkplekken.

De scholen stellen voldoende materiaal ter beschikking om veelzijdig en gevarieerd bewegen mogelijk te maken.

Materieel beheer
Infrastructuur

De scholen maken over het algemeen doeltreffend gebruik van de ruime klaslokalen. Zo worden de jongste kleuters ondergebracht in de grootste lokalen waar meer bewegingsmogelijkheden zijn. De tussenverdiepingen bieden een bijkomende en veilige speelruimte. In een klaslokaal is dat echter minder het geval. De accommodatie van de speel- en sportzalen voldoet in ruime mate. Daarbij maken de scholen ook gebruik van de unieke gemeentelijke sportinfrastructuur. De kleuterspeelplaatsen zijn eveneens goed ingericht. Onveilige speeltuigen zijn niet toegankelijk totdat ze worden hersteld of vernieuwd.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De dagelijkse evaluatiepraktijk verschilt van afdeling tot afdeling. In de ene afdeling zijn de criteria duidelijker dan in de andere. De verschillende aspecten van de taalontwikkeling die deel uitmaken van de dagelijkse observaties zijn daar uitdrukkelijker geëxpliciteerd.

Het kindvolgsysteem daarentegen is in beide afdelingen gelijkaardig. Enkel de digitale registratie ervan verschilt. In beide afdelingen bevat het voldoende relevante informatie om een breed beeld te krijgen van de taalontwikkeling van de kleuter. De resultaten op de taaltests van de oudste kleuters bevestigen de observaties van de leerkrachten.

Sinds vorig jaar is een apart volgsysteem bewegingsopvoeding in gebruik dat een goed beeld geeft van de motorische ontwikkeling van de kleuter. Of dit volgsysteem congruent is met de doelen uit het nieuwe leerplan gingen de scholen nog niet na. De informatie uit het volgsysteem bewegingsopvoeding nemen de klastitularissen over in het (digitaal) kleutervolgsysteem.

Door gerichte observaties en evaluaties sturen alle leerkrachten, ook de leermeester bewegingsopvoeding, hun onderwijs doeltreffend bij op vlak van bijvoorbeeld moeilijkheidsgraad of organisatie.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

De leerkrachten betrekken de ouders op zeer verschillende wijze bij het klasgebeuren. Minimaal informeren leerkrachten de ouders over het klasthema in het heen- en weerschriftje. Andere leerkrachten lichten in hun weekbrief ook de thematische activiteiten toe. De foto's op de website hebben eveneens een informatieve functie. De school informeert de ouders weinig over wat kleuters beleven en leren tijdens de boeiende bewegingslessen. Vooralsnog ontbreekt een gemeenschappelijke visie over de wijze waarop ouders doeltreffend geïnformeerd kunnen worden.

De scholen informeren de ouders schriftelijk en/of mondeling over de resultaten van de kindbespreking.

Begeleiding	Het huidige volgsysteem bevat zonder meer waardevolle informatie over kleuters van wie de taal- of motorische ontwikkeling vertraagt. Die informatie leidt echter niet in alle afdelingen tot een doelgericht en specifiek zorgtraject voor de betrokken kleuters.
Leerbegeleiding	
Beeldvorming	
Zorg	

De preventieve basiszorg is in alle groepen toereikend door de aandacht van de leerkrachten voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. Daarnaast slagen de meeste teamleden erin om in afspraak met de zorgleerkrachten momentane zorg te bieden aan kleuters bij wie de taalontwikkeling vertraagt. Ook de leermeester bewegingsopvoeding stemt intuïtief het aanbod af op de mogelijkheden van de kleuters met een motorische ontwikkelingsvertraging.

Waar mogelijk stemmen de klastitularissen het onderwijsaanbod af op de interventies van de externe zorgverleners. De leermeester bewegingsopvoeding is informeel op de hoogte van de ontwikkelingsproblemen van de kleuters en kan bij de zorgcoördinatoren terecht voor verheldering omtrent de problematiek. De scholen betrekken de leermeester echter niet bij de besprekingen van kleuters met een (motorische) ontwikkelingsachterstand.

3.1.1.4 lager onderwijs: Frans

Voldoet niet

De scholen realiseren in onvoldoende mate de doelen rond spreken en mondelinge interactie die noodzakelijk zijn om de eindtermen voor het leergebied Frans te bereiken. Dit blijkt vooral uit de grote aandacht voor schriftelijk taalonderwijs en de beperkte kansen tot taalverwerving via interactie en speelse werkvormen. Ook de evaluatie van de opgedane kennis bewijst dat grammatica en spelling primeren op mondeling taalgebruik.

Curriculum	De leraren baseren zich in hoofdzaak op een recent ingevoerd
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakket om de leerplandoelen te realiseren. De meeste leraren zijn
Referentiekader	ervan overtuigd dat er meer aandacht moet gaan naar mondeling taalgebruik en
Planning	interactie. Voorlopig is van deze overtuiging nog weinig te merken in de
Evenwichtig en volledig	klaspraktijk. Van effectieve leerplanimplementatie is nog niet echt sprake. De
	klaspraktijk staat vaak nog ver af van de letter en de geest van het leerplan Frans.

Het referentiekader om het onderwijsleeraanbod te plannen is de jaarplanning van het onderwijsleerpakket. Hierdoor is de verticale samenhang en de graduele opbouw in het leeraanbod in zekere mate gegarandeerd.

Zowel wat het gebruik van mondelinge als schriftelijke instructietaal betreft, zijn er weinig expliciete schoolafspraken die een gelijkgericht realiseren van de eindtermen gunstig beïnvloeden.

De didactische aanpak van verschillende teamleden is onvoldoende geënt op de krachtlijnen van het leerplan waardoor bepaalde aspecten zoals grammatica en spelling nog altijd sterk geaccentueerd worden. Vooral de ontwikkeling van mondelinge vaardigheden in interactieve en levensechte situaties krijgt weinig kansen. Het schriftelijk taalgebruik en een correcte spelling in vertaal oefeningen krijgen nog steeds te veel aandacht binnen het onderwijsaanbod.

Curriculum Onderwijsorganisatie Onderwijstijd Klasmanagement	De school voldoet aan de verwachtingen betreffende de vooropgestelde onderwijstijd voor dit leergebied. De begeleidingsstijl van de meeste leraren is sterk gericht op reproducerend taalgebruik waarbij nog onvoldoende groeperingsvormen en activiteiten georganiseerd worden die veel interactie mogelijk maken. Dergelijke werkvormen zouden de effectiviteit van de bestede onderwijstijd zeker verhogen. De school vult het verplichte aanbod Frans in de derde graad aan met taalinitiatie vanaf de derde kleuterklas. De leerkrachten laten de leerlingen op deze wijze geregeld kennis maken met de Franse taal. Het aanbod wordt sterk gestuurd door het gebruikte onderwijsleerpakket waardoor de kinderen slechts uitzonderlijk op een speelse, muzisch-creatieve manier in contact komen met de nieuwe taal.
Materieel beheer Uitrusting Leermiddelen	Door een gepast gebruik van het elektronische bordboek en de materialen aangeboden vanuit het onderwijsleerpakket slagen de leerkrachten erin om het taalonderwijs voldoende levendig en aantrekkelijk te maken voor de leerlingen. De randvoorwaarden die het contact van de kinderen met Frans bevorderen zijn echter niet optimaal. Het leergebied Frans is in het klasbeeld weinig aanwezig. Het aanbod aan jeugdboeken of strips en ondersteunende audiovisuele leermiddelen is in verschillende klassen beperkt tot onbestaande.
Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief	Hoofdzakelijk op basis van methodegebonden toetsen vormen leraren zich een beeld van de leerlingenevolutie. Er is nog altijd heel veel aandacht voor de schriftelijke evaluatie, vaak met te hoge eisen. De eindtoetsen van vorig jaar illustreren dit uitgebreid. De leerkrachten laten zich duidelijk nog leiden door onterechte verwachtingen van ouders en de vermeende druk van het secundair onderwijs waardoor de aanbevelingen van het leerplan (wat evalueren betreft) helemaal niet gerespecteerd worden.
Evaluatie Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig	Er zijn geen afspraken om expliciet te rapporteren over de mondelinge taalvaardigheid van de leerlingen. De beoordeling van spreekdurf, uitspraak of zich verstaanbaar kunnen uitdrukken in realistische situaties zijn niet herkenbaar in het globaal cijfer van het leerlingenrapport.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	Niettegenstaande een aantal leerlingen met een leerproblematiek kampt die tot een gedifferentieerde aanpak dwingt, zijn er weinig maatregelen herkenbaar die erop gericht zijn leerlingen die nood hebben aan extra ondersteuning op te vangen. Een gedifferentieerd aanbod voor kinderen met een geattesteerde taalstoornis komt immers zowel in de planningsdocumenten als in de uitvoering niet voor.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

In het kader van de recente leerplanaanpassingen en de introductie van het nieuwe onderwijsleerpakket volgden de betrokken teamleden enkele nascholingen. Bij de implementatie van het nieuwe onderwijsleerpakket en het gebruik van een methode voor taalinitiatie is de effectieve ondersteuning op de klasvloer beperkt. Mede hierdoor worden de kerngedachten van de eindtermen en de krachtlijnen van het leerplan niet altijd even consequent toegepast door de verschillende teamleden.

Het behoort nog niet tot de schoolcultuur om (na de introductie van een nieuwe onderwijsleermethode) te reflecteren op de eigen onderwijspraktijk en de effecten ervan systematisch te analyseren. Ook de praktijkervaringen bij taalinitiatie en de effecten ervan zijn zelden onderwerp van overleg.

Het is geen gewoonte om een beroep te doen op de expertise van een collega om vooral spreekvaardigheden bij de kinderen te begeleiden of te ondersteunen.

3.1.1.5 lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdelingen bereiken met hun leerlingen de eindtermen wereldoriëntatie. De prestaties van de leerlingen op de schooleigen en de netgebonden toetsen zijn hiervan een bewijs. Door het vrij consequente gebruik van onderwijsleerpakketten is het leeraanbod voldoende afgestemd op de eindtermen. Mede hierdoor is ook de graduele opbouw en het evenwicht tussen de verschillende domeinen grotendeels gegarandeerd.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

Een recent ingevoerd onderwijsleerpakket voor wereldoriëntatie is richtinggevend voor het onderwijsaanbod. In de eerste klas hanteren de leraren een onderwijsleerpakket in samenhang met de taalmethode. De graduele opbouw, het evenwicht en de volledigheid van het aanbod worden in principe verzekerd vanuit deze methodes.

Niettemin wordt de volledigheid van het aanbod door alle teamleden aanvullend bewaakt aan de hand van een uitgebreide turflijst met leerplandoelen. Dit werkt onvermijdelijk de planlast in de hand.

De suggesties uit de methode die vanaf het tweede leerjaar wordt gebruikt, worden echter niet altijd gevolgd waardoor de kans reëel is dat een cursorische aanpak primeert op een thematische. Dit wordt grotendeels gecompenseerd door verschillende projecten op klas- en schoolniveau.

Talrijke initiatieven illustreren het streven van het team naar werkelijkheidsgericht onderwijs. Zo zijn er onder andere de themagebonden uitstappen of meerdaagse extra-murosactiviteiten, de samenwerking met externe 'experts', de aandacht voor actualiteit en de activiteiten in het kader van gezondheids- en verkeerseducatie.

Uit het leerlingenwerk blijkt dat sommige opdrachten er af en toe op gericht zijn de creativiteit en de onderzoeks- en denkvaardigheid van de leerlingen te stimuleren. Sommige leerkrachten dagen de leerlingen uit samen te werken en gezamenlijk naar de oplossing van een opdracht of een probleem te zoeken. Niettemin kan het leren door handelen, denken en exploreren in verschillende klassen nog aan kracht winnen.

In de meeste klassen gaat er aandacht naar de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren. Leerkrachten geven de leerlingen vaak expliciet tips en richtlijnen om de leerstof zelfstandig te verwerken.

Curriculum Onderwijsorganisatie Onderwijstijd Klasmanagement	Volgens het lessenrooster plannen de meeste leraren een voldoende aantal lestijden, conform het advies van de onderwijskoepel.
	Enkele leraren slagen erin om een krachtige en motiverende leeromgeving te creëren waarbij betekenisvolle leerinhouden aangeboden worden en de leerlingen zelf kunnen exploreren, experimenteren en leerinhouden verwerven.
Materieel beheer Uitrusting Leermiddelen	De noodzakelijke tijd- en ruimtecadavers zijn in de meeste klassen aanwezig. Het is echter niet duidelijk of de leraren de gewoonte hebben om deze kadavers functioneel en dynamisch aan te wenden om verruiming van het historisch besef en het ruimtelijk inzicht bij de leerlingen te bevorderen. De scholen investeren in de ontwikkeling van techniekcoördinatoren.
	Een aantal teamleden wendt de mogelijkheden van ICT aan om de leerplandoelen wereldoriëntatie te realiseren. Opzoeken van informatie via het internet komt het meeste voor.
	De functionele integratie van het digitale schoolbord tijdens het onderwijsleerproces bevordert in een aantal gevallen de actieve deelname van de leerlingen aan het onderwijsleerproces.
Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief	Door middel van methodetoetsen (soms aangevuld met eigen toetsen) krijgen leerkrachten een beeld van wat de leerlingen kennen en kunnen voor een aantal aspecten van dit leergebied. De toetsen zijn in een aantal klassen vooral gericht op het instuderen en reproduceren van kennis. Naar de evaluatie van vaardigheden en attitudes gaat vrij weinig aandacht.
	De leerlingen van het vierde en zesde leerjaar participeren aan externe toetsen. Uit de resultaten blijkt dat de meeste leerlingen de getoetste eindtermen bereiken.
Evaluatie Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig	De beknopte wijze waarop de school rapporteert over het leergebied wereldoriëntatie, laat de ouders nauwelijks toe zich een beeld te vormen aangaande de vorderingen van hun kind. De rapporteringspraktijk is niet conform aan de richtlijnen uit het leerplan.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	In observaties, in het leerlingendossier of in verslagen van het MDO zijn weinig tot geen gegevens te vinden vanuit het leergebied wereldoriëntatie. De leerbegeleiding is er nog niet aan toe om te differentiëren vanuit talenten of interesses en mogelijkheden van leerlingen. Wanneer leerlingen specifieke noden hebben op het vlak van leren studeren, begeleiden de leraren hen om via mindmapping creatieve leerprocessen te ondersteunen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperiodes en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	neen
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	neen

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	neen
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot. het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De aanvangsbegeleiding kadert in het doelgericht 'Integraal Personeelsbeleid' dat uitgewerkt is op het niveau van de scholengemeenschap. Daarbij zijn begeleidingsuren voor de mentor structureel verankerd. De mentor neemt zijn taak op als vertrouwenspersoon en interne begeleider van stagiairs, starters en teamleden met een nieuwe opdracht in scholen van de scholengemeenschap. De coördinerende directeur stuurt in overleg met de andere directeurs de opdracht van de mentor aan.

De nieuwe mentor continueert de ondersteuning die opgestart werd door zijn voorganger in de door de overheid gesubsidieerde uren. In eerste instantie nemen de plaatselijke directeur en de naaste teamleden hun verantwoordelijkheid op bij het introduceren van de stagiairs of nieuwe personeelsleden in de schoolwerking. De mentor speelt hierbij een relevante ondersteunende rol door het toelichten van het vademecum en door formele gesprekken op regelmatige tijdstippen. De vertrouwensrelatie met de mentor is in deze gesprekken altijd gegarandeerd. Bijzonder is ook de coördinerende rol die de mentor opneemt bij het inroosteren van de stagiairs in de verschillende scholen en de gewaardeerde ondersteuning die hij biedt aan deze leerkrachten in opleiding.

Op het niveau van de scholengemeenschap, binnen het college van directeurs, staat de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding jaarlijks op de agenda. De resultaten van bevestigingen naar het welbevinden van de betrokken leerkrachten zijn onmiskenbaar positief. De verwachtingen van de betrokkenen en de directeurs worden maximaal ingelost.

Op het niveau van de scholengemeenschap blijft het college van directeurs alert voor nieuwe ontwikkelingen. De mentor krijgt de kans om zich te professionaliseren in zijn specifieke opdracht. Bovendien ontwikkelt de mentor in overleg met de hogescholen documenten om de begeleiding van leraren in opleiding binnen de eigen schoolgemeenschap te optimaliseren.

Inbreuken op de regelgeving

nihil

4.1.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Motivering

Tot voor kort voerden beide scholen een eigen nascholingsbeleid waarbij ze aandacht hadden voor zowel teamgerichte als individuele nascholingen. Om de groei naar een pedagogische eenheid te bewerkstelligen, opteren de scholen om dit schooljaar prioritair hun schoolvisie te actualiseren. Dat doen ze in samenwerking met de pedagogische begeleiding. Binnen dit traject zullen de scholen als pedagogische eenheid ook hun visie op deskundigheidsbevordering moeten expliciteren.

In de voorbije schooljaren hebben de meeste teamleden zich geëngageerd om zich te professionaliseren. Dat deden ze om nieuwe leerplannen te verkennen, om hun specifieke opdracht deskundiger uit te voeren of uit persoonlijke interesse. Toch hebben de scholen nog te weinig aandacht voor het ondersteunings- en begeleidingstraject van de leerkrachten bij het implementeren van de vernieuwingen. Dat wordt zonder meer duidelijk bij het invoeren van taalinitiatie Frans en de nieuwe onderwijsleermethode Frans. Op enkele (in)formele gesprekken na, wordt de implementatie van nieuwe inzichten aan de individuele leerkracht overgelaten.

Algemeen hebben de scholen tot nu toe weinig formele aandacht gehad voor de effecten van verschillende nascholingen. Uiteraard hebben enthousiaste reacties van leerkrachten over een gevolgde nascholingssessie geleid tot navolging. Exemplarisch hiervoor zijn de nascholingen georganiseerd door de naburige muziekschool of door het spellenarchief. In welke mate leerkrachten datgene wat ze leerden ook toepassen in hun dagelijkse praktijk brengen de scholen eerder zelden in kaart. Ook gaan ze nog niet systematisch na of professionaliseringsinitiatieven effect hebben.

Op het niveau van de scholengemeenschap hebben het college van directeurs en de zorgcoördinatoren zeker voldoende aandacht voor recente ontwikkelingen in onderwijs. Zo zijn de geplande nascholingstrajecten om de schoolvisie te actualiseren en om leerkrachten te professionaliseren in het handelingsgericht werken, verantwoorde keuzes. Tijdens de doorlichting slaagden weinig teamleden erin om de teamgerichte nascholingsprioriteiten te benoemen of te kaderen omdat het schoolbeleid de keuzes nog onvoldoende motiveert en/of verheldert.

Inbreuken op de regelgeving

nihil

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Motivering

Op het niveau van de scholengemeenschap geldt een heldere en richtinggevende zorgvisie. Deze visie op zorg concretiseren de scholen via de weg van de geleidelijkheid. Dat is een verantwoorde keuze omdat leerkrachten bijvoorbeeld de omslag van externe zorg in een taakklas naar eerstelijnszorg in de eigen klas moeten waarmaken. De implementatie van de overkoepelende zorgvisie vertraagt echter aanzienlijk doordat de scholen in beperkte mate concrete en schoolspecifieke doelen vooropstellen en die door het cyclisch proces van schoolwerkplanning realiseren.

Op niveau van de scholengemeenschap ervaren de zorgcoördinatoren het formeel overleg met de coördinator als bijzonder verrijkend en ondersteunend. Op schoolniveau zoeken de directeurs en de zorgcoördinatoren permanent naar een doeltreffende ondersteuning om de zorgvisie op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau te realiseren. Verschillende teamleden zijn echter vragende partij voor continuïteit en duidelijkheid in de uitvoering van de ondersteuning. Daarnaast moeten de scholen waken over een efficiënte (eventueel digitale) communicatie in verband met de hulpvragen die leerkrachten stellen aan de zorgleerkrachten. Een voorbeeld van adequate structurele ondersteuning vinden we echter wel in de kleuterafdelingen. Daar werkt een deeltijdse leerkracht per leeftijdsgroep klasintern, dit tot grote tevredenheid van de betrokken leerkrachten. De ondersteuning van zorgleerkrachten bij het uitwerken van individuele leertrajecten wordt eveneens gewaardeerd.

De scholen gaan nog te weinig na of de gestelde hulpvragen kaderen in vastgestelde tekorten op school- of klasniveau. Zoals bijvoorbeeld outputgegevens die wijzen op een beperkte effectiviteit van het leesonderwijs of de beperkte handelingsbekwaamheid van verschillende leerkrachten om efficiënt te differentiëren. Bovendien stellen de scholen zich weinig vragen bij het hoge aantal van leerlingen die ondersteuning krijgen van externen om de eindtermen te bereiken. Uiteraard gaat het hierbij niet over leerlingen die in het kader van verhoogde zorg externe hulp krijgen omwille van een geattesteerde ontwikkelings- of leerstoornis.

Op het niveau van de scholengemeenschap kozen de directeurs en de zorgcoördinatoren 'handelingsgericht werken' als prioriteit. Een verantwoorde keuze van het beleid ware het niet dat verschillende leerkrachten niet weten waarom dit onderwerp werd gekozen en waarover het zal gaan in de komende nascholingen. De bereidheid van de teamleden om zich te professionaliseren, is nochtans groot en hun intenties om alle kinderen gelijke onderwijskansen te bieden, zijn oprecht. Vandaar dat de directeurs dit ontwikkelingstraject helder moeten communiceren en kaderen in een doelgericht en schoolspecifiek zorgbeleid.

Inbreuken op de regelgeving

nihil

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De scholen streven ernaar een participatief beleid te voeren. Het intern leiderschap profileert zich als democratisch en begripvol. De leraren spreken zich lovend uit over de menselijke capaciteiten van hun directeurs.

Het intern leiderschap voert echter nog weinig gerichte druk uit. De eerste stap naar een meer systematische aanpak is gezet door de organisatie van functioneringsgesprekken. Het aantal formele klasbezoeken is uiterst beperkt en richt zich veeleer tot de algemene werking. Een doelgerichte opvolging om na te gaan met welke kwaliteit de prioriteiten geïmplementeerd worden, staat in de aanvangsfase. Door de beperkte opvolging van de klaspraktijk blijven kansen liggen om teamleden te begeleiden en bij te sturen en zo systematisch te werken aan de onderwijskwaliteit.

De scholen profileren zich duidelijk als 'parochiescholen' die sterk verbonden zijn met de lokale gemeenschap. Kenmerkend hierbij is de samenhang en het enthousiasme van alle teamleden en de nauwe betrokkenheid bij het schoolleven.

Onder impuls van de scholengemeenschap is het schoolbeleid gestart om met beide schoolteams van het samenwerkingsverband de schoolvisie te actualiseren en een nieuw opvoedingsproject uit te werken. De huidige visieteksten en beleidsdocumenten zijn immers gedateerd en nog weinig richtinggevend voor de dagelijkse praktijk.

De directeurs hebben de intentie beslissingen te nemen in samenspraak met zowel het schoolteam als de andere schoolbetrokkenen. Vooral de zorgleraren fungeren voor de directeurs als klankbord bij de pedagogisch-didactische uitbouw van de school.

Een meer structureel leiderschap met gedelegeerde verantwoordelijkheden en mandaten voor leerkrachten en/of voor werkgroepen om onder meer op inhoudelijk vlak voorbereidend werk te leveren, heeft nog groeikansen.

De aandacht voor interne kwaliteitszorg is in ontwikkeling. Het schoolontwikkelingsproces krijgt op korte termijn vorm vanuit een prioriteitenplanning. Een gefaseerde prioriteitenplanning op middellange en/of lange termijn gekoppeld aan een doordacht professionaliseringsbeleid is nog groeiend.

Vernieuwingsprocessen gebeuren in mindere mate planmatig. Zowel de onduidelijkheid over de strategische doelstellingen, de implementatiestrategie als de uitvoeringsafspraken resulteren nog te dikwijls in onnodige planlast.

Het beleid reflecteert zeer zelden met het team over de vraag of hun aanpak en vernieuwingen wel het gewenste effect hebben. De scholen beschikken over een aantal gegevens over de leeropbrengsten maar deze leerlingresultaten worden slechts sporadisch op schoolniveau geanalyseerd en aangewend om de algemene onderwijskwaliteit te bewaken en bij te sturen.

De scholen nemen ook weinig initiatieven om het talenbeleid te concretiseren. De beschikbare outputgegevens voor Nederlands leiden nog niet tot doeltreffende acties om onder meer de resultaten van het leesonderwijs te optimaliseren. De scholen bewaken onvoldoende de wijze waarop taalsensibilisering en taalinitiatie Frans wordt gegeven en hebben nauwelijks aandacht voor de effecten van dit overigens waardevolle initiatief.

Niettegenstaande de lagere afdelingen in onvoldoende mate de leerplandoelen Frans realiseren, wordt het tekort gedelibereerd. Er is immers voldoende bereidheid en professionaliteit aanwezig binnen het team om het doelgericht gebruik van een recent ingevoerd onderwijsleerpakket te laten uitmonden in een effectieve leerplanimplementatie op de klasvloer.

De vastgestelde tekorten/onnauwkeurigheden in de toepassing van de onderwijsreglementering worden eveneens gedelibereerd. Beide scholen hielden immers nog niet ten volle rekening houden met de juridische consequenties van de recente herstructurering en de vorming van de pedagogische eenheid. Er is voldoende bereidheid bij de directeurs om deze tekorten weg te werken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Boeiende en gevarieerde thema's aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- In de kleuterafdelingen de integratie van de leerplandoelen Nederlands en lichamelijke opvoeding in de thema's.
- Het doelgerichte en gevarieerde bewegingsaanbod voor kleuters tijdens de lestijden lichamelijke opvoeding en ook in de klas.
- De ontwikkelingsmaterialen voor het nastreven van de leerplandoelen Nederlands en lichamelijke opvoeding in de kleuterafdelingen.
- De unieke sportinfrastructuur waar de bewegingsactiviteiten voor kleuters kunnen doorgaan.
- Het gradueel opgebouwde onderwijsleeraanbod voor wereldoriëntatie met aandacht voor de verschillende domeinen in de lagere afdeling.
- De organisatie van de werk- en groepeeringsvormen en extra-murosactiviteiten die een brede en harmonische ontwikkeling ondersteunen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de aanvangsbegeleiding.
- De aandacht van de scholen voor actuele noden en recente onderwijsontwikkelingen die het nascholingsbeleid richting geven.
- De bereidheid van de teamleden om zich te professionaliseren.
- De preventieve basiszorg.

Wat betreft het algemeen beleid

- De inzet en het engagement van het schoolbeleid, de democratische leiderschapstijl en de gerichtheid op een participatieve besluitvorming.
- De samenhang en het enthousiasme van alle teamleden en hun nauwe betrokkenheid bij het schoolleven.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Doelgerichte aandacht voor thematische woordenschat in de kleuterafdelingen.
- Didactische vervroeging in de ontwikkelingslijn ontlukende geletterdheid.
- Aandacht voor 'het ontwikkelen van hygiënische gewoonten' (leerplandoel GVL 1.1; OD 2.10).

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De visie op deskundigheidsbevordering.
- De ondersteuning van leerkrachten bij het implementeren van vernieuwingen.
- De evaluatiepraktijk.
- De doelgerichtheid van de zorgtrajecten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het opvolgen van de implementatie van vernieuwingsinitiatieven tot op de klasvloer.
- Het bewaken van de planlast.
- De verdere concretisering van de schoolvisie in functie van een structurele samenwerking met de andere school uit het samenwerkingsverband.
- In het kader van een interne en integrale kwaliteitszorg systematisch outputgegevens in kaart brengen en analyseren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor het leergebied Frans ervoor zorgen dat alle leerplandoelen in aansluiting bij de visie van het leerplan met zoveel mogelijk leerlingen bereikt worden.

Wat betreft de regelgeving

- Beide scholen houden nog niet ten volle rekening met de juridische consequenties van de recente herstructurering en de vorming van de pedagogische eenheid daardoor is de toepassing van Art.62, 8° onnauwkeurig: het vastleggen van de facultatieve vakantiedagen voor de verschillende vestigingsplaatsen.
- Beide scholen houden nog niet ten volle rekening met de juridische consequenties van de recente herstructurering en de vorming van de pedagogische eenheid daardoor is de toepassing van Art.62, 10° onnauwkeurig: in de bijzondere bepalingen die horen bij het beleidscontract met het CLB zijn de consequenties van de herstructurering niet helder opgenomen.
- In het schoolreglement van de scholen is volgende verplichte bepaling niet correct opgenomen: er zijn geen sancties voorzien voor overtredingen i.v.m. het rookverbod.
- In het schoolreglement van de scholen is volgende verplichte bepaling niet correct opgenomen: in het orde- en tuchtreglement van de leerlingen maken de scholen geen melding van de mogelijkheid voor ouders om intern in de school in beroep te gaan tegen een sanctie.
- Het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschrift krijgen, verloopt niet correct. Het attest vermeldt niet het aantal en de soort van gevolgde schooljaren lager onderwijs.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het kleuteronderwijs en lager onderwijs.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Marianne Hollants de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	